

مفتی محمد رفیع
فیضان

۱۱ / ۷ / ۱۳۸۷

پندرہویں صد

کتابخانہ مرکزی و مرکز اسناد آستان قدس رضوی

نام کتاب المقرب = الغنی

مؤلف متن عبد الوہاب بن ابراہیم زنجانی محشی

شارح مترجم

تاریخ تحریر ۱۲۵۴ ق نوع خط نسخ تعداد سطر ۶

موضوع صرف و نحو زبان عربی عدد اوراق ۵

طول ۱۵،۱ عرض ۱۰،۳ شماره عمومی ۲۹۸۴۶

وقفی / خریداری محمود سالک کار

تاریخ وقف آستان ۱۳۸۴ نام کاتب حسن بن علی العابدی

ملاحظات منہ جہہ دار برادر

بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله رب العالمين
 والصلاة والسلام على سيدنا محمد
 وآله الطيبين الطاهرين
 أجمعين
 بعد هذا كتاب تصريف زنجاني

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 بنام خداوند بخشنده مهربان

اعلم ان التصريف في اللغة التخيير وفي الصناعة
 بدان بدرستی که تصريف در لغت بمعنی تفسیر است و در اصطلاح صرفین
 تحويل الی الواصل الی امثلة مختلفة لمعان مقصود
 گردانیدن اصل واحد است بسوی سایر مختلفه از برای معانی مقصود
 دة لا نحصل الا بها **الفعل** اما ثلاثی و اما ثانی
 کرده شده حاصل می شود بکسری سایر مختلفه برین فعل بنا شده است
 باعنی و کل واحد منهما اما مجرد او مزید فيه
 رابع در یک از ثلاثی و رابع : مجرد است و مزید فيه
 و کل واحد

و کل واحد منها اما ساله او غیر ساله و یغنی بالسا
 و در یک از ثلاثی مجرد بنا شده برین فعل و فصل تبیین با لم
 لم اما ثلاثی حروفه الاصلية التي تقابل بالفاء
 در آن غیر که ساله باشد از حروف اصلیه آنجند که مقابل باشد بفاء
 والعین واللام من حروف العلة والمهزة والتضعیف
 و عین و لام از حروف علة و همزة و تضعیف
 اما ثلاثی مجرد فان كان ماضیه علی یفعل ففعل
 و اما ثلاثی مجرد پس اگر یقوع باشد ماضی آن ثلاثی مجرد بر وزن فَعَلَ
 مفتوح العین فمضارع علی یفعل بضم العین
 مفتوح العین پس مضارع آن ثلاثی مجرد بر وزن یفعل بضم العین
 او یفعل بکسر العین نحو نصر یضرب و ضرب یضرب
 یا یضرب بکسر لعین مثل

فيجئ على مثاله محلب ومكسبه ومفتاح ومصفأ

فقالوا عرفنا على هذا ومن فتح الميم امارا المكان

وسند مد هن ومستقط ومدق ومنخل ومكحلة ومحر^{ضة}

مضمومة الميم والعين وجاء مدق ومدق على

نياس المرة من مصدر الثلاثي على فعلة بالفتح تقول

ضربت ضربة وقت قومه وما زاد على الثلاثي ينزل^ف
الماء

الماء كما الاعطائة والانطلاقة الافية ناء الثانية

منها فالوصف بالواحدة كقولك رحمت رحمة وا

حدة ودحرجت دحرجة واحدة والفعله بالكسر

تتبع من الفعل يزيد هو حسن الطبعه والجلسته

عنت الكتاب بعون الملك الوهاب في يوم

جمعة هفتم شهر ذ الحجة الحرام سنة ١٢٥٤هـ

فليكره يدك
 بغير الحظ في خطاس
 وكانه رهم في القرب

بخط فقير حقير سرور يا نصير ابن مرحوم انين
 العابد بن مشهور يبرو جردى اقل طلبته حسن